Ročník 1960

Sbírka zákonů

Československé socialistické republiky

Částka 80 Vydána dne 19. prosince 1960 Cena 40 haléřů

OBSAH:

182. Vyhláška ministerstva zemědělství, lesního a vodního hospodářství o bezpečnosti práce při obsluze hospodářských zvířat

182

VYHLÁŠKA

ministerstva zemědělství, lesního a vodního hospodářství

ze dne 13. října 1960

o bezpečnosti práce při obsluze hospodářských zvířat

Ministerstvo zemědělství, lesního a vodního hospodářství stanoví v dohodě se zúčastněnými ministerstvy a Ústřední radou odborů podle § 10 odst. 1 zákona č. 67/1951 Sb., o bezpečnosti při práci, a podle § 7 zákona č. 51/1954 Sb., o bezpečnosti při práci v jednotných zemědělských družstvech a u jednotlivě hospodařících rolníků:

Všeobecná část

§ 1

(1) Tato vyhláška se vztahuje na bezpečnost práce při obsluze koní, skotu a kanců (dále jen „hospodářská zvířata").

(2) Obsluhou hospodářských zvířat se rozumí jejich ošetřování a jiné zacházení s nimi.

§ 2

(1) Vedoucí zemědělských závodů, představenstva jednotných zemědělských družstev a ostatní chovatelé hospodářských zvířat (dále jen „chovatelé") odpovídají za zajišťování bezpečné práce při obsluze hospodářských zvířat.

(2) Chovatelé jsou povinni:

1. činit všechna opatření nutná k zajištění bezpečné a zdravotně nezávadné práce při obsluze hospodářských zvířat, zejména opatření
   a) stanovená touto vyhláškou, popřípadě předpisy o bezpečnosti při práci v provozních objektech a zařízeních zemědělských závodů,*)
   b) uložená jim orgány inspekce práce;
2. seznámit osoby, které obsluhují hospodářská zvířata (dále jen „ošetřovatelé"), s ustanoveními této vyhlášky a dbát na její dodržování.

§ 3

(1) Obsluhu hospodářských zvířat mohou provádět jen osoby určené chovatelem k obsluze zvířat, které

a) jsou — pokud se dále nestanoví jinak — starší 16 let,

b) jsou tělesně i duševně způsobilé,

c) byly napřed s obsluhou zvířat na pracovišti prakticky obeznámeny.

(2) Věkové omezení, uvedené v odstavci 1, se nevztahuje na učně, kteří vykonávají obsluhu hospodářských zvířat pod odborným dozorem v řádném učebním poměru a na žáky všeobecně vzdělávacích a odborných škol, kteří tuto obsluhu vykonávají pod odborným dozorem v rámci praktického výcviku.

§ 4

(1) Chovatelé jsou povinni opatřit pro ošetřovatele ochranný oděv, obuv a ochranné pracovní pomůcky, jakož i hygienická zařízení v rozsahu, stanoveném příslušnými předpisy.**)

*) Vyhláška č. 135/1956 Ú. l., o bezpečnosti při práci v provozních objektech a zařízeních zemědělských závodů.

**) Směrnice pro poskytování ochranných oděvů, obuvi a pomůcek pracovníkům v zemědělství a pro vybavování společných zařízení v zemědělských závodech (poř. č. 7/1960 Věstníku ministerstva zemědělství).

(2) Ošetřovatelé jsou povinni při obsluze hospodářských zvířat používat ochranného oděvu, obuvi, ochranných pracovních pomůcek a hygienického zařízení.

§ 5

Hospodářská zvířata se zlozvyky, ohrožujícími bezpečnost ošetřovatelů, musí mít stálého ošetřovatele. Při změně ošetřovatele musí se chovatel postarat o to, aby nový ošetřovatel byl podrobně seznámen s vlastnostmi těchto zvířat.

§ 6

(1) Přistoupení k hospodářským zvířatům a zacházení s nimi musí být klidné a rozhodné. Přistoupení k hospodářskému zvířeti musí předcházet upozornění hlasem; ke zvířeti, odpočívajícímu v leže, lze přistoupit teprve, až vstane.

(2) Bití a dráždění hospodářských zvířat je zakázáno.

§ 7

Vstupovat do zařízení pro ustájení hospodářských zvířat a jiných prostorů, vyhrazených hospodářským zvířatům (např. výběhy, ohraničené pastviny), mohou jen ošetřovatelé, chovatelé nebo osoby chovatelem určené. Výjimečně mohou do těchto prostorů vstupovat i jiné osoby, avšak jen se souhlasem chovatele a v doprovodu ošetřovatele nebo pracovníka chovatelem určeného.

§ 8

V zařízeních pro ustájení hospodářských zvířat je nutno zachovávat klid, zejména při obsluze zvířat, a udržovat pořádek a čistotu; chodby v těchto zařízeních musí být vždy volné. Zařízení pro ustájení zvířat je chovatel povinen vybavit dostatečným počtem osvětlovacích těles odpovídajících bezpečnostním předpisům a zajistit nouzové (noční) osvětlení a vhodné větrání. Vedení a vypínače elektrického proudu v těchto zařízeních musí být vodotěsné a dostatečně chráněné proti poškození.

§ 9

(1) Při přepravě hospodářských zvířat po železnici nebo motorovým vozidlem (včetně přívěsného vozu) musí zvířata provázet ošetřovatel. Před naložením zvířat je ošetřovatel povinen se přesvědčit, zda podlaha, stěny a popřípadě střecha dopravního prostředku jsou pevné a nepoškozené a zda ze stěn a podlahy nevyčnívají hřeby nebo jiné ostré předměty. Zjištěné nedostatky je nutno před započetím přepravy odstranit.

(2) Při nakládání hospodářských zvířat je nutno použít stabilní nebo pojízdné (přenosné), náležitě zabezpečené rampy. Nakládací můstek musí být řádně připevněn. Velká hospodářská zvířata musí být v dopravním prostředku přivazována nakrátko a jednotlivě.

(3) Nakládání a vykládání hospodářských zvířat může provádět jen ošetřovatel nebo jiný pracovník za pomoci ošetřovatele.

Zvláštní část

Koně

§ 10

(1) Koně ve stáji musí být oddělení pohyblivou přepážkou a pevně uvázání za ohlávku zpravidla dvěma vazáky (řetězy).

(2) Ve stáji bez pohyblivých přepážek (volných stájích) lze umístit jen klisny a hříbata.

(3) Koně ve volných stájích a boxech je třeba uvázat jen při podávání jadrného krmiva nebo při jejich čištění.

§ 11

Koně kopaví nebo kousaví musí být umístěni na konci stájové řady; tyto koně je nutno označit výstražnými tabulkami, a to i mimo stáj.

§ 12

(1) Při čištění koně musí ošetřovatel stát vždy po boku koně. K čištění koně není dovoleno používat hřbílku; hřbílku lze používat jen k odstranění prachu a nečistoty z kartáče.

(2) Koně kopavé nebo kousavé lze čistit jen na stání; krmit je lze jen z krmné uličky, a není-li ve stáji, ze sousedního stání.

§ 13

(1) Postroje musí být pevné, musí být udržovány v dobrém stavu a přizpůsobeny tak, aby koni nezpůsobovaly odřeniny a otlaky; postrojování koní do nevyhovujících postrojů je zakázáno.

(2) Před postrojením koně je ošetřovatel povinen koně nejdříve obrátit hlavou do stájové uličky, z níž se do stání vstupuje, a takto obráceného koně nejdříve nauzdit a pak postrojit. Koně kousavé je nutno opatřit náhubkem.

(3) Při vyvádění a vedení koně musí jít ošetřovatel po jeho levé straně a nesmí připustit, aby otěže, opratě nebo postraňky byly vláčeny po zemi; třmeny při vyvádění nebo vedení osedlaného koně nesmějí volně viset.

(4) Omotávání otěží nebo opratí kolem ruky nebo těla při vedení nebo řízení koně je zakázáno.

(5) Zaučování mladých koní v tahu a pod sedlem musí být svěřeno jen zkušenému pracovníku. Při zaučování koně v tahu musí být mladý kůň vždy zapřažen spolu s klidným starším koněm, zaučeným v tahu.

(6) Při zapřahání koní do vozu musí se ošetřovatel přesvědčit, zda je vůz v pořádku, zejména zda správně fungují brzdy. Vůz musí být při zapřahání koní zabrzděn; postraňky lze zapnout až

po zapnutí držáku na oji. Zapřažení koně nesmí být ponechání bez dozoru dospělé osoby.

(7) Při nakládání na vůz musí být opratě připevněny tak, aby byly ošetřovateli snadno dosažitelné. Při popojíždění vozu s nákladem (např. při svozu úrody) lze s vozem popojet jen po předchozím dorozumění s pracovníkem, který je na voze; při popojíždění vozu nesmí pracovník na voze stát.

(8) Přetěžování vozu nad jeho únosnost nebo nad tažnou sílu zapřažených koní není dovoleno. Pavuzy a provazy musí být z nepoškozeného materiálu.

§ 14

Vést koně po veřejných komunikacích lze jen ve spřežení nejvýše o třech koních. Každé spřežení musí mít alespoň jednoho ošetřovatele. Koně kopaví nebo kousaví mohou být vedeni jen jednotlivě. Za vozem smějí být uvázáni nejvýše tři koně.

§ 15

Plavit koně je dovoleno jen bez postrojů a pod dozorem zkušeného pracovníka.

§ 16

(1) Před připouštěním hřebce musí být klisna spoutána pevnými silnými provazy tak, aby je ošetřovatel mohl jednoduchým způsobem uvolnit. Ohon klisny musí být opatřen páskou.

(2) Při obsluze hřebců, používaných k plemenitbě, nesmějí být zaměstnány ženy a osoby mladší 18 let.

§ 17

(1) Podkovat koně smí jen zkušený podkovář; při podkování koně musí dbát, aby nebyla ohrožena bezpečnost jeho ani ostatních přítomných osob.

(2) Neklidného koně může podkovář podkovat jen, je-li kůň při podkování držen dalším pracovníkem. Při podkování koně kousavého nebo kopavého musí ošetřovatel předem podkováře na tuto vlastnost upozornit.

§ 18

Ostré zuby na podkovách používané v zimě je nutno ihned po příchodu koně do stáje odšroubovat.

§ 19

(1) V letním období musí být koně opatřeni čabrakami (sítěmi) anebo chemickými prostředky k ochraně proti bodavému hmyzu.

(2) Ocasy a hřívy nesmějí být neúměrně zkracovány.

Plemenní býci

§ 20

(1) Plemenný býk (dále jen „býk") musí být ve stáji uvázán zpravidla za pevný dvojitý obojek dvěma pevnými řetězy po každé straně volně procházejícími železnými kruhy, zapuštěnými hluboko a pevně do zdi pod žlabem; spodní konce řetězu musí být zařízeny tak, aby bez obtěžování zvířete řetěz napínaly, a opatřeny tak, aby neprošly železnými kruhy. Místo obojku může být použito pevných kovových kruhů upevněných na rozích zvířete (brýle).

(2) Je-li nutné uvazovat býky k dřevěným žlabům (např. při adaptacích stájí, výstavách) musí být učiněna vhodná opatření, která by zajišťovala bezpečnost ošetřovatelů.

§ 21

(1) Při obsluze býků musí být kromě ošetřovatele přítomen ještě jeden pracovník, a to v takové vzdálenosti, aby mohl v případě potřeby poskytnout ošetřovateli pomoc.

(2) Při obsluze býka na stání musí ošetřovatel přimět nejdříve býka k tomu, aby se postavil šikmo stranou, a tak si zajistit volné místo k obsluze.

(3) Při řezání paznehtů je nutno vždy býka uvázat a zajistit vodicí tyčí. Přitom musí být mimo paznehtáře přítomni ještě dva pracovníci, určení chovatelem.

§ 22

(1) K bezpečnému ovládání býka slouží nosní kroužek, který se zvířeti nasazuje ve stáří jednoho roku. Nosní kroužek smí nasadit nebo vyměnit jen zkušený odborník.

(2) K snazšímu ovládání býka se zachycuje nosní kroužek pojistným řemenem nebo řetízkem, upevněným kolem rohů.

§ 23

(1) Býk musí být voděn vždy na vodicí tyči, bezpečně zapnuté do nosního kroužku. Vodicí tyč musí být asi 1,5 m dlouhá, pevná (zpravidla z tvrdého dřeva), na jednom konci s dostatečně širokou rukojetí a na druhém konci opatřena dvěma články pevného řetězu se speciální karabinou k zapnutí do nosního kroužku. K nasazení vodicí tyče lze používat chytacího háčku.

(2) Při vedení býka musí jít ošetřovatel po jeho levé straně a držet vodicí tyč tak, aby býka stále ovládal.

(3) K vedení býka může být použito místo vodicí tyče též pevného lana. Býky, kteří mohou být voděni na lanech, určí v dohodě s ošetřovatelem chovatel.

(4) Býci ve stáří jednoho až dvou roků mohou být voděni na ohlávce a pevném provaze; přitom je nutno býka zajistit také provazem provlečeným nosním kroužkem. Býky v tomto stáří, kteří mají sklon k zlozvykům, lze však vodit jen na vodicí tyči (odstavec 1).

(5) Nebezpeční býci musí být vedeni na dvou vodicích tyčích, popřípadě na dvou pevných lanech dvěma ošetřovateli, každým z jedné strany.

§ 24

(1) Při zavádění býků do výběhů musí mít ošetřovatel pomocníka. Po zavedení býka do výběhu musí ošetřovatel předat vodicí tyč pomocníkovi, který zůstane u hrazení výběhu. Pomocník odepne z vodicí tyče býka teprve, když ošetřovatel opustí a uzavře výběh.

(2) Při odvádění býka z výběhu přitáhne pomocník býka k hrazení pomocí chytacího háčku za nosní kroužek tak, aby mohl nasadit vodicí tyč. Ošetřovatel odstraní uzávěr výběhu a převezme od pomocníka mezi hrazením vodicí tyč a býka odvede.

(3) Nelze-li přitáhnout býka z výběhu k hrazení způsobem uvedeným v odstavci 2 a jde-li o býka mírné povahy, může ošetřovatel provést chycení býka za přítomnosti pomocníka přímo ve výběhu.

§ 25

(1) Před hromadným prováděním býků musí být býci svazováni na vývazišti. Stání vývaziště musí být pevné, pokud možno dlážděné.

(2) Při hromadném provádění býků musí být býk, který je na kraji levé strany, veden na vodicí tyči nebo na pevném laně; ostatní býci musí být navzájem k sobě připoutáni za řemenové obojky nebo kovové kruhy a pojistnými řetízky za nosní kroužky. O způsobu hromadného provádění býků rozhodne chovatel.

§ 26

Při vyvazování býků na pastvě uvazují se býci řetězem za řemenový obojek nebo kovové kruhy k železnému kruhu, zapuštěnému v betonové kostce. Uvázání býka je zajištěno pojistným řemenem nebo řetízkem, připevněným k nosnímu kroužku.

§ 27

Ošetřovateli býků mohou být jen muži starší 18 let.

§ 28

(1) Býci mírné povahy mohou být ustájeni v boxových stájích; výběr těchto býků provádí chovatel. Každý box musí být opatřen volným průchodem do boxu nebo mít chráněné místo v rohu boxu.

(2) Do boxu vstupuje ošetřovatel jen za přítomnosti další osoby; při obsluze musí být býk uvázán.

(3) Při chytání býka musí být ošetřovatel vždy zevně boxu.

(4) Při vyhánění býka z boxu do výběhu je nutno otevírat dveře z venku směrem do výběhu. Mezi jednotlivými výběhy a při zdi stáje musí být volný průchod, aby mohl ošetřovatel při otevření dveří z boxové stáje do výběhu bezpečně projít do jiného volného výběhu nebo mimo výběh.

§ 29

Pro obsluhu býků při volném ustájení v salaších platí obdobně ustanovení § 28.

§ 30

Ostatní skot

(1) Ostatní dospělý skot (včetně býků ve výkrmu od 6 do 12 měsíců) musí být ve stáji — pokud nejde o volné ustájení — pevně a bezpečně uvázán. Ustanovení § 22 odst. 1 a § 23 platí jen pro býky ve výkrmu ve stáří alespoň jednoho roku se sklonem k zlozvykům.

(2) Ošetřování a úpravu paznehtů těchto zvířat mohou provádět jen zkušení pracovníci.

(3) Připouštění krav a jalovic je třeba provádět v připouštědle, ve výjimečných případech mohou být připouštěny volně na pastvě.

(4) Při veterinárních a inseminačních úkonech a při tetování musí být přítomen další pracovník, určený chovatelem.

§ 31

Kanci

(1) Kanci musí být umístění v oddělených kotcích nebo boudách s výběhy.

(2) Při vedení kance je nutno použít pevného asi 1,5 m dlouhého prutu.

§ 32

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Ministr:

Strougal v. r.

Vydavatel: Ministerstvo spravedlnosti. — Redakce: Praha 1-Malá Strana, Tržiště 9. Telefon 498-41 až 49 — Administrace: Statistické a evidenční vydavatelství tiskopisů Praha, n. p., Praha 1-Malá Strana, Tržiště 9 Telefon 498 41 až 49 — Vychází podle potřeby. — Předplatné na celý rok Kčs 108.—, na půl roku Kčs 54,—, na čtvrt roku Kčs 27.— Předplácet lze na dobu nejméně čtvrt roku, vždy jen k 1. každého kalendářního čtvrtletí. — Zrušení odberu se uznává jen ke konci každého kalendářního čtvrtletí nejpozději 10 dní před stanoveným datem. — Frankované reklamace se uznávají, jen dojdou-li do 15 dnů po vydání reklamované částky. — Účet SBČS Praha 1, č. ú 322-9062. — Novinová sazba povolena poštovním úřadem Praha 022, číslo 313-348 Bc-55. — Tiskne: Knihtisk 1, národní podnik v Praze 1-Malá Strana, Karmelitská 6.
Dohlédací poštovní úřad Praha 022.